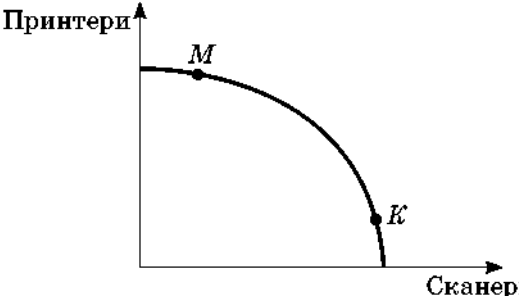

ОСНОВИ ЕКОНОМІКИ

Завдання 1—34 мають чотири варіанти відповіді, із яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ.

1. Укажіть характерну ознаку нормативної економіки:
А виявлення сутності економічних явищ та процесів;
Б дослідження фактичного стану економіки;
В вивчення економічних закономірностей;
Г обґрунтування певної економічної політики.
 2. Укажіть класифікацію потреб за способом задоволення:
А фізіологічні та соціальні;
Б матеріальні та духовні;
В базові та породжені цивілізацією;
Г індивідуальні та колективні.
 3. Укажіть, що є капітальними ресурсами:
А продукти виробничої діяльності, призначені для виробництва;
Б продукти виробничої діяльності, призначені для особистого споживання;
В гроші, призначені для придбання засобів виробництва;
Г гроші, призначені для придбання виробничих послуг.
 4. Укажіть, що відбувається при переміщенні з точки *M* у точку *K* по кривій виробничих можливостей, зображеній на рисунку:
А збільшується виробництво сканерів та альтернативна вартість принтерів;
Б збільшується виробництво та альтернативна вартість принтерів;
В зменшується виробництво та альтернативна вартість сканерів;
Г збільшується виробництво та альтернативна вартість сканерів.
-
5. Визначте, за якої умови не відбудеться зсуву кривої виробничих можливостей тепличного комбінату, який вирощує перець і помідори:
А у теплицях висадили нові сорти високоурожайних помідорів;
Б на комбінаті скоротили посадку агронома по захисту рослин від шкідників;
В зростання доходів населення збільшило попит на овочі;
Г на комбінаті введено в експлуатацію новий тепличний павільйон.
 6. Укажіть, що розкриває сутність поняття «ефективність виробництва»:
А співвідношення між ціною і середніми загальними витратами;
Б співвідношення між ціною і граничними витратами;
В співвідношення між витратами виробництва та витратами обігу;
Г співвідношення між результатами виробництва та витратами виробничих ресурсів.
 7. Укажіть, яка власність переважає за умов ринкової економіки:
А приватна; **Б** колективна;
В державна; **Г** комунальна.
 8. Визначте, яке з тверджень розкриває сутність закону спадної граничної корисності:
А зі збільшенням кількості споживаного блага корисність кожної наступної його одиниці зменшується;
Б зі збільшенням кількості споживаного блага його загальна корисність зменшується;

- В** відмінності у корисності різних благ дозволяють визначити ті з них, які мають найменшу корисність;
- Г** зменшення граничної корисності споживаного блага є небажаним, бо призводить до зменшення загальної корисності.
9. Визначте, який із чинників безпосередньо не вплине на ринковий попит на молочні йогурти з фруктами:
- А** зростання доходів споживачів;
- Б** підвищення закупівельних цін на молоко;
- В** зниження цін на сиркові десерти;
- Г** збільшення чисельності населення.
10. Визначте, як зміниться виручка від реалізації продукції, попит на яку нееластичний, за умов зниження ринкової ціни:
- А** зменшиться; **Б** збільшиться;
- В** не зміниться; **Г** визначити не можна.
11. Укажіть умову оптимального обсягу виробництва для фірми, що працює на ринку досконалої конкуренції:
- А** гранична виручка дорівнює ціні товару;
- Б** ціна перевищує середні загальні витрати;
- В** граничні витрати дорівнюють ціні товару;
- Г** загальний дохід перевищує витрати.
12. Укажіть, який із варіантів відповіді ілюструє дію закону пропозиції:
- А** покупці купують більшу кількість товару за нижчою ціною;
- Б** збільшення обсягу пропозиції товару зумовлює зниження ціни ресурсів;
- В** фірми встановлюють вищу ціну на товар з метою збільшення прибутку;
- Г** зростання ціни товару зумовлює збільшення обсягів його пропозиції.
13. Визначте обсяг дефіциту олії на ринку, якщо функцію попиту на олію задано рівнянням: $Q = 28 - P$, а функцію пропозиції: $Q = 4 + 2P$. Відомо, що місцеві органи влади заборонили продавати олію дорожче 5 грн за один літр:
- А** 8 літрів; **Б** 9 літрів;
- В** 14 літрів; **Г** 23 літри.
14. Укажіть, що належить до соціальної функції підприємства:
- А** оплата санаторних путівок працівникам;
- Б** упровадження нових технологій;
- В** експорт продукції;
- Г** укладання контрактів.
15. Укажіть, у якій з галузей української економіки зберігається державна монополія:
- А** чорній металургії; **Б** атомній енергетиці;
- В** авіатранспортній; **Г** книговидавничій.
16. Визначте зміст діяльності брокера на фондовій біржі:
- А** реєстрація угод з купівлі-продажу цінних паперів;
- Б** купівля та продаж цінних паперів на ім'я та за рахунок свого клієнта;
- В** купівля та продаж цінних паперів від свого імені та за власний рахунок;
- Г** облік прав власності на цінні папери.

17. Визначте, яким буде ринковий курс акції номіналом 100 гривень, якщо дивіденди становлять 3 гривні на рік, а позичковий процент дорівнює 15% річних:
- А** 20 гривень; **Б** 45 гривень;
В 150 гривень; **Г** 300 гривень.
18. Визначте прибуток банку, на депозитні рахунки якого надійшло 400 млн грн, у кредит було надано 350 млн грн, кредитна ставка дорівнює 20%, ставка по депозитам - 15%. Витрати банку на обслуговування клієнтів становлять 4 млн грн:
- А** 3 млн грн; **Б** 6 млн грн;
В 6,6 млн грн; **Г** 5,6 млн грн.
19. Укажіть, чому виробництво суспільних благ здійснюється державою:
- А** приватні підприємства не здатні виробляти суспільні блага;
Б держава отримує значні доходи від виробництва суспільних благ;
В суспільні блага неможливо вилучити зі споживання тих, хто за них не сплачує;
Г виробництво суспільних благ необхідно для зменшення безробіття.
20. Визначте, яка з наведених ситуацій є прикладом негативного зовнішнього ефекту:
- А** фірма витратила значні кошти на озеленення прилеглої території;
Б будівництво багатопверхового будинку погіршило панораму історичного центру міста;
В обіди в ресторанах швидкого харчування збільшують кількість хворих на ожиріння;
Г міжнародний конкурс етнічних танців в Україні сприяв зростанню прибутків готелів та туристичних фірм.
21. Визначте, що буде враховано при обчисленні ВВП за сумою витрат:
- А** заробітна плата робітників автопарку;
Б відсотки за кредит, отримані банком від автопарку;
В витрати на будівництво нового складу в автопарку;
Г податок на прибуток автопарку за рік.
22. Установіть, за якої умови відбудеться відновлення макроекономічної рівноваги, порушеної внаслідок зменшення сукупного попиту в короткотерміновому періоді:
- А** зростання цін за незмінної заробітної плати;
Б зниження заробітної плати;
В зниження цін і заробітної плати;
Г зниження цін за незмінної заробітної плати.
23. Укажіть, що є прикладом інтенсивного шляху розвитку тваринництва в Україні:
- А** збільшення площі посівів кормових культур;
Б збільшення поголів'я худоби;
В здешевлення кредитів фермерам на закупівлю паливно-мастильних матеріалів;
Г закупівля племінної худоби нових високопродуктивних порід.
24. Визначте, що характерно для фази спаду економічного циклу:
- А** зростання приватних інвестицій;
Б прискорення темпів інфляції;
В зростання товарно-матеріальних запасів фірм;
Г зростання зарплати і споживчих видатків.
25. Укажіть, яке з тверджень найповніше розкриває сутність закону Оукена:
- А** зміна природного безробіття на 1% зумовлює відхилення потенційного ВВП від фактичного більш як на 1%;

- Б** зміна темпу інфляції на 1% зумовлює відхилення потенційного ВВП від фактичного на 2,5%;
- В** зміна циклічного безробіття на 1% зумовлює відхилення фактичного ВВП від потенційного на 2—3%;
- Г** фактичний і потенційний обсяги реального ВВП відрізняються менш як на 1%.
- 26.** Визначте вид інфляції, якщо ціни зростають на 5% за місяць:
А помірна; **Б** галопуюча;
В гіперінфляція; **Г** стагфляція.
- 27.** Визначте, як змінився реальний дохід родини, якщо її номінальний дохід збільшився на 20%, а рівень цін за цей період зріс на 10%:
А збільшився на 10%; **Б** зменшився на 10%;
В зменшився на 9,1%; **Г** збільшився на 9,09 %.
- 28.** Укажіть, що є функцією Центрального банку:
А зміна облікової процентної ставки;
Б відкриття строкових депозитних рахунків;
В купівля-продаж акцій;
Г надання кредитів населенню та підприємствам.
- 29.** Визначте, яка з наведених комбінацій заходів монетарної політики матиме найбільший стимулюючий вплив на економіку:
	Облікова ставка	Операції на відкритому ринку цінних паперів	Вимоги щодо банківських резервів
А	Підвищення	Продаж облігацій	Зменшення
Б	Зменшення	Купівля облігацій	Зменшення
В	Зменшення	Продаж облігацій	Підвищення
Г	Підвищення	Купівля облігацій	Підвищення
- 30.** Визначте величину дефіциту (–) чи профіциту (+) державного бюджету, доходи якого становлять 500 млрд грн, а видатки - 550 млрд грн:
А – 50 млрд грн; **Б** + 50 млрд грн;
В + 1,1 млрд грн; **Г** + 1050 млрд грн.
- 31.** Укажіть, як називається співвідношення коштів, отриманих за експорт, і коштів, сплачених за імпорт товарів і послуг:
А платіжний баланс; **Б** торговий баланс;
В бюджетний дефіцит; **Г** дохід від зовнішньої торгівлі.
- 32.** Визначте, хто отримає вигоду від збільшення мита на імпортований фасований чай:
А вітчизняні виробники фасованого чаю;
Б зарубіжні виробники та споживачі фасованого чаю;
В вітчизняні споживачі фасованого чаю;
Г вітчизняні виробники та споживачі фасованого чаю.
- 33.** Визначте, яку з форм прояву глобалізації не ілюструє така послуга українських банків, як грошові перекази через міжнародну систему «Western Union»:
А розвиток глобального ринку товарів;
Б формування світового фінансового ринку;
В розвиток глобальної ринкової інфраструктури;
Г інтенсифікація глобальних фінансових операцій.

34. Визначте спеціалізацію Німеччини у міжнародній торгівлі, використовуючи дані, подані в таблиці:

Країна	Урожайність	
	ячмінь, ц з 1 га	жито, ц з 1 га
Німеччина	40	50
Данія	30	20

- А** експортуватиме ячмінь та імпортуватиме жито;
- Б** імпортуватиме і ячмінь, і жито;
- В** експортуватиме і ячмінь, і жито;
- Г** імпортуватиме ячмінь та експортуватиме жито.

У завданнях 35—39 установіть відповідність інформації, позначеної цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч), — утворіть логічні пари.

35. Установіть відповідність між типами економічних систем та їхніми характеристиками:

- 1 традиційна;
- 2 ринкова;
- 3 командно-адміністративна;
- 4 змішана.

- А** антимонопольне регулювання економіки;
- Б** централізований розподіл товарів і ресурсів;
- В** приватна власність і свобода вибору;
- Г** товарна форма виробництва;
- Д** розподіл благ на основі усталених норм життя.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

36. Установіть відповідність між типами ринкових структур та їхніми характерними ознаками:

- 1 досконала конкуренція;
- 2 монополістична конкуренція;
- 3 олігополія;
- 4 моносонія.

- А** існує можливість змови задля контролю над ціною;
- Б** жоден із продавців не здатний вплинути на ринкову ціну;
- В** ринкову ціну визначає єдиний покупець;
- Г** ціну встановлює продавець, можлива цінова дискримінація;
- Д** домінує нецінова конкуренція.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

37. Установіть відповідність між ресурсами та видами доходів, які отримують власники цих ресурсів:

- 1 уміння вишивати хрестиком;
- 2 земельна ділянка біля перехрестя автомагістралей;
- 3 строковий рахунок в іноземному банку;
- 4 підприємницький талант.

- А** прибуток;
- Б** процент;
- В** дивіденди;
- Г** заробітна плата;
- Д** рента.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

38. Установіть відповідність між показниками національного виробництва та їхнім обсягом, якщо відомо такі результати економічного розвитку умовної країни за рік (у млрд грошових одиниць): заробітна плата — 500; урядові закупівлі товарів і послуг — 200; імпорт — 75; непрямі податки на бізнес — 120; чистий експорт — 50; споживчі видатки населення — 800, валові приватні інвестиції — 150; чисті приватні інвестиції — 100; надходження до державного бюджету — 180.

1	ВВП;	А	2700 млрд грошових одиниць;
2	національний дохід;	Б	1200 млрд грошових одиниць;
3	експорт;	В	1030 млрд грошових одиниць;
4	дефіцит державного бюджету.	Г	20 млрд грошових одиниць;
		Д	125 млрд грошових одиниць.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

39. Установіть відповідність між видами державної політики та її інструментами:

1	стимулююча грошово-кредитна політика;	А	скорочення державних видатків;
2	стимулююча податково-бюджетна політика;	Б	зниження податку на прибуток корпорацій;
3	стримуюча грошово-кредитна політика;	В	зменшення норми обов'язкових банківських резервів;
4	стримуюча податково-бюджетна політика.	Г	продаж населенню державних цінних паперів;
		Д	збільшення імпортних товарних квот.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Розв'яжіть завдання 40—50.

40. Обчисліть у євро, якою має бути максимальна ціна автомобіля, щоб пані Василенко, яка витрачає на таксі 2 400 євро на рік, було вигідно купити власний автомобіль. Відомо, що банки сплачують по депозитах 10% річних, а експлуатаційні витрати на обслуговування авто становлять 1 500 євро на рік.

Відповідь: _____ євро.

41. Обчисліть, на скільки відсотків зменшилася фондовіддача підприємства, якщо після реконструкції вартість його основних фондів збільшилася на 50%, а вартість виробленої продукції зросла на 20%. Ціни не змінилися.

Відповідь: _____ %.

42. Обчисліть у гривнях суму заощаджених Олексієм грошей, якщо він витрачає свій тижневий бюджет у розмірі 37 гривень на пончики, сік, кіно, а також робить заощадження. Відомо, що квиток на кіносеанс коштує 10 гривень, ціна пончика — 1 гривня, склянка соку коштує 2 грн. У таблиці наведено дані щодо загальної корисності цих благ та заощаджень для Олексія.

Кількість благ	Загальна корисність заощаджених гривень	Загальна корисність пончиків	Загальна корисність соку	Загальна корисність кіносеансів
1	10	15	18	52
2	18	26	25	72
3	24	34	29	88
4	28	40	32	100
5	30	44	34	106
6	31	46	35	108

Відповідь: _____ грн.

43. Розрахуйте в штуках денний обсяг виробленої підприємством продукції, якщо за рівня рентабельності 5% та ціни реалізації 210 гривень за штуку, середні змінні витрати всього підприємства становили 100 гривень, а постійні витрати дорівнювали 700 гривень.

Відповідь: _____ штук.

44. Обчисліть у гривнях, на якому рівні було зафіксовано ціну на товар, початкові функції попиту та пропозиції якого задано рівняннями: $Q_d = 1000 - 100P$; $Q_s = 500 + 100P$, за умов, що уряд увів акцизний податок у розмірі 1 гривня з ціни продажу кожної одиниці цього товару, внаслідок чого виник дефіцит у розмірі 100 одиниць.

Відповідь: _____ грн.

45. Визначте, скільки робітників найме фірма, для якої кількість працівників є єдиним змінним фактором виробництва, якщо на ринку праці встановилася рівноважна ставка заробітної платні 1 200 гривень на місяць. Ціна одиниці продукції - 200 гривень, а залежність обсягу випуску від кількості робітників подано в таблиці:

Кількість робітників	1	2	3	4	5	6	7
Обсяг випуску, одиниць	22	40	55	66	74	80	85

Відповідь: _____ робітників.

46. Обчисліть, на скільки гривень зменшився дохід вкладника банку, який відкрив депозитний рахунок на 12 місяців на суму 20 000 гривень під 12% річних з нарахуванням простих відсотків, якщо він мав можливість відкрити депозитний рахунок на один рік за ставкою 12% річних з піврічним нарахуванням складних відсотків.

Відповідь: _____ грн.

47. Обчисліть, на скільки гривень відрізняється чистий дохід найбагатшого жителя умовної країни, в якій існує прогресивна система оподаткування, від чистого доходу найбіднішого її жителя. Доходи і ставки оподаткування в цій країні подано в таблиці:

Жителі країни	Річний дохід, грн	Ставка оподаткування, %
А	6000	15
Б	4500	10
В	8200	20
Г	12 000	25
Д	20 000	35

Відповідь: _____ грн.

48. Обчисліть у млрд доларів фактичний ВВП умовної країни, якщо відомо, що із 30 млн осіб працездатного населення цієї країни мають роботу 70 %, 20% не входять до складу робочої сили, а решта — шукають роботу. Коефіцієнт Оукена дорівнює 2,5; природний рівень безробіття становить 6,5%; потенційний ВВП дорівнює 4 200 млрд доларів.

Відповідь: _____ млрд доларів.

49. Обчисліть у млрд грошових одиниць розмір дефіциту державного бюджету умовної країни, якщо відомо, що в цій країні видатки (в млрд грошових одиниць) становили: на оборону — 28, охорону здоров'я — 12, державне управління — 6, освіту та науку — 14, соціальні виплати населенню — 9, виплата відсотків населенню по державних облігаціях — 4. Прибуток державних підприємств становив 22 млрд грошових одиниць, податок з продажу — 21 млрд грошових одиниць, податки на доходи фізичних осіб — 15 млрд грошових одиниць, податок на прибуток фірм — 8 млрд грошових одиниць, мито — 3 млрд грошових одиниць.

Відповідь: _____ млрд грошових одиниць.

50. Обчисліть, на скільки гривень зменшився дохід української фірми-імпортера, яка закупила 100 фотоапаратів за ціною 240 доларів США, зробивши передоплату за два місяці до поставки товару за курсом 1 долар = 5 гривень. На день поставки фотоапаратів ревальвація гривні становила 5% до попереднього курсу.

Відповідь: _____ грн.